

PREDLOG

1	URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI za izradu tehničke dokumentacije
2	za izgradnju zajedničkog graničnog prelaza Ščepan polje (CG) – Hum (BiH), u mjestu Paklice, Opština Plužine, na putnom pravcu Plužine – Foča, u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Opštine Plužine (“Sl.list Crne Gore – opštinski propisi, br. 32/12).
3	PODNOŠILAC ZAHTEVA: Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore
4	POSTOJEĆE STANJE Uvidom u priloženu dokumentaciju, kopiju plana, listove nepokretnosti i važeću plansku dokumentaciju, konstatovano je sljedeće: – katastarska parcela br. 21 KO Brijeg, Opština Plužine, površine 30.727 m², evidentirana u LN 157, način korišćenja – magistralni put, svojina- Crna Gora, raspolaganje – Vlada Crne Gore– katastarska parcela br. 30/1 KO Brijeg, Opština Plužine, površine 4805161.98 m², evidentirana u LN 72, način korišćenja – šume IV klase, svojina- Crna Gora, raspolaganje – Vlada Crne Gore– katastarska parcela br. 30/2 KO Brijeg, Opština Plužine, površine 5108 m², evidentirana u LN 180, način korišćenja – šume IV klase, svojina- Crna Gora, raspolaganje – Vlada Crne Gore;– katastarska parcela br. 30/3 KO Brijeg, Opština Plužine, površine 630,18 m², evidentirana u LN 180, način korišćenja – šume IV klase, svojina- Crna Gora, raspolaganje – Vlada Crne Gore;– katastarska parcela br. 30/4 KO Brijeg, Opština Plužine, površine 7997 m², evidentirana u LN 180, način korišćenja – šume IV klase, svojina- Crna Gora, raspolaganje – Vlada Crne Gore;– katastarska parcela br. 32/2 KO Brijeg, Opština Plužine, površine 894 m², evidentirana u LN 205, način korišćenja – nekategorisani put, svojina- Crna Gora, raspolaganje – Opština Plužine;– katastarska parcela br. 32/4 KO Brijeg, Opština Plužine, površine 404,49 m², evidentirana u LN 205, način korišćenja – nekategorisani putevi, svojina- Crna Gora, raspolaganje – Opština Plužine <i>Napomena: Navedene oznake katastarskih parcela ažurne su na Geoportalu UZN u vrijeme izdavanja ovih UTU, a do promjena u oznakama katastarskih parcela može doći usljed sprovođenja elaborata parcelacije u katastarskom operatu.</i> Sve predmetne parcele se nalaze u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Opštine Plužine (“Sl.list Crne Gore – opštinski propisi, br. 32/12).

Slika 1: izvod iz 3d ortofoto snimka

Slika 2: lokacija graničnog prelaza

Ministarstvo unutrašnjih poslova je Akcionim planom za sprovođenje Strategije integriranog upravljanja granicom za 2020. godinu, koji je usvojila Vlada, u dijelu unapređenja granične infrastrukture planiralo izgradnju savremenog zajedničkog graničnog prelaza na predmetnoj lokaciji.

Novi granični prelaz je planiran na lokaciji na kojoj je sredstvima EU 2010.godine izgrađen objekat i koji se nalazi u KO Brijeg broj 30/4. Objekat nikada nije bio u funkciji i sada je u potpunosti devastiran.

	Realizacija ovog projekta planirana je iz sredstava dobijenih u okviru Programa podrške EU kroz sektorsku budžetsku podršku za unapređenje sistema integrisanog upravljanja granicom. Cilj ovih projekata je unapređenje i modernizacija granične infrastrukture i opremljenosti kao i efikasnosti Granične policije i Uprave carina u skladu sa standardima EU u oblasti granične kontrole.
5	PLANIRANO STANJE
7.1.	Namjena parcele odnosno lokacije
	Lokacija na kojoj je predviđena izgradnja zajedničkog graničnog prelaza površine je 6665 m² i sastoji se od kp. 32/4 i 30/3 i dijelova kp. 21, 30/1 i 30/4 KO Brijeg, Opština Plužine. Lokacija se nalazi u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Opštine Plužine ("Sl.list Crne Gore – opštinski propisi, br. 32/12). Grafičkim prilogom br. 01 – Prostorno plansko rješenje: Namjena prostora, predviđeno je da se na magistralnom putu M18 izgradi Granični putni prelaz. Shodno Zakonu o graničnoj kontroli ("Sl. list CG", br. 72/2009, 20/2011 - dr. zakon, 40/2011 - dr. zakon, 39/2013 i 17/2019) propisano je da se na zajedničkim graničnim prelazima, područje graničnog prelaza određuje se u skladu sa međunarodnim ugovorom. Bliži uslovi u pogledu namjena pojedinačnih zgrada i infrastrukturnih objekata koje mora sadržati granični prelaz propisani su Uredbom o standardima i uslovima koje moraju ispunjavati granični prelazi („Sl. list CG 12/10). Vlada Crne Gore i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, u skladu sa Sporazumom između Vlade Crne Gore i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o sprovođenju graničnih provjera na zajedničkim graničnim prelazima, potpisanog 06. marta 2009. godine, sporazumno su utvrdile zajedničku lokaciju na graničnom prelazu Šćepan Polje – Hum. Aneksom II Sporazuma između vlade Crne Gore i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o sprovođenju graničnih provjera na zajedničkim graničnim prelazima za zajedničku lokaciju na graničnom prelazu Šćepan polje – Hum propisano je da se zajednička lokacija graničnog prelaza nalazi na teritoriji Crne Gore, na putnom pravcu Plužine - Foča, na lokaciji postojećeg graničnog prelaza Šćepan Polje – Hum, na kojoj su službena lica Strana ovlašćena da obavljaju zajedničke granične kontrole. Do uspostavljanja zajedničkog graničnog prelaza na lokaciji Paklice (Crna Gora), postojeći granični prelaz se koristi kao privremena zajednička lokacija. Zajednička lokacija graničnog prelaza obuhvata dio saobraćajnice na crnogorskoj teritoriji, prostorije, pomoćne objekte kao i druge objekte neophodne za obavljanje zajedničkih graničnih kontrola. Sporazumom je dalje precizirano da će tačan položaj i područje zajedničke lokacije graničnog prelaza biti prikazani u projektnoj dokumentaciji koju će Strane međusobno usaglasiti i razmijeniti. Zajednička lokacija graničnog prelaza obuhvata dio prilaznog puta od granične linije do mjesta obavljanja zajedničke granične kontrole, natkriveno mjesto za obavljanje zajedničke granične kontrole graničnih službi Strana, kao i: - ulazne i izlazne saobraćajne trake za robni saobraćaj, sa parkingom za teretna motorna vozila i - ulazne i izlazne saobraćajne trake za putnički saobraćaj.

	Pomenutim Sporazumom je precizirano da će crnogorska strana za potrebe graničnih službi Bosne i Hercegovine na zajedničkoj lokaciji graničnog prelaza obezbijediti: - objekte za rad graničnih službi adekvatne površine, - zajednički prostor, - kontrolne kabine za obavljanje zajedničke granične kontrole ulaznog i izlaznog robnog saobraćaja; - kontrolne kabine za obavljanje zajedničke granične kontrole ulaznog i izlaznog putničkog saobraćaja, - prostor za inspekcijski nadzor (veterinarski i fitosanitarni) i - drugi odgovarajući prostor neophodan za vršenje zajedničke granične kontrole. Nadležni organi Crne Gore, obezbijediće priključak električne energije i vode do objekata potrebnih za obavljanje zajedničke granične kontrole, kao i priključke za druge komunalne usluge neophodne za rad na zajedničkoj lokaciji graničnog prelaza. Strane će priključke za informatičko - telekomunikacione sisteme obezbijediti svaka za sebe.
7.2.	Pravila parcelacije, građevinska i regulaciona linija, odnos prema susjednim parcelama
	U cilju obezbjeđenja nesmetanog funkcionisanja saobraćajnih infrastrukturnih sistema, građevina i uređaja, kao i njihove zaštite, duž infrastrukturnih trasa, odnosno oko infrastrukturnih objekata, utvrđuju se i uređuju zaštitni pojasevi, odnosno zaštitne zone. Posebnim zakonima i propisima bliže se propisuje širina i drugi uslovi uređenja odgovarajućih zaštitnih pojaseva, odnosno zona saobraćajne infrastrukture. Izgradnja i opremanje graničnih prelaza izvodi se u skladu sa standardima i uslovima koje propisuje važeći Zakon o graničnoj kontroli (Sl.list CG br.72/209, 20/2011-dr.zakon, 40/2011 dr.zakon, 39/2013 I 17/2019), regulativom EU 2016/399 Evropskog parlamenta i Savjeta od 09. marta 2016. godine o zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje lica preko granice (Zakon o šengenskim granicama) i Direktivom Savjeta 2004/82/EZ od 29.aprila 2004.godine te u skladu sa odgovarajućim propisima proisteklim na osnovu odredbi važećeg zakona o graničnoj kontroli. Standardi i uslovi u pogledu uređenosti i opremljenosti graničnih prelaza u cilju omogućavanja bezbjednog vršenja granične kontrole, propisani su Uredbom o standardima i uslovima koje moraju ispunjavati granični prelazi („Sl. list CG 12/10).
6	PREPORUKE ZA SMANJENJE UTICAJA I ZAŠTITU OD ZEMLJOTRESA, KAO I DRUGE USLOVE ZA ZAŠTITU OD ELEMENTARNIH NEPOGODA I TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIH I DRUGIH NESREĆA
	Prema inženjersko-geološkim i hidrogeološkim karakteristikama izučavani teren područja Opštine Plužine može se razvrstati u tri kategorije: stabilni, uslovno stabilni i nestabilni. Relativno stabilni tereni obuhvataju područja izgrađena od kamenitih karbonatnih stijena i područja izgrađena od kvartarnih sedimenata sa nagibom padina manjem od 10°. Uslovno stabilni tereni obuhvataju područja izgrađena od flišnih sedimenata i kvartarnih koluvijalnih i eluvijalno-deluvijalnih tvorevina, prisutnih na relativno strmim padinama, sa nagibom većim od 10°. Ovi tereni imaju najveće rasprostranjenje na urbanom području Plužina. Kao nestabilni tereni izdvojene su nestabilne padine izgrađene od koluvijalnih nanosa, umirenih ili aktivnih klizišta i padine izgrađene od drobina i aktivnih sipara. Najveće rasprostranjenje kao što je rečeno imaju na područjima južno i jugozapadno od naselja Plužina, kao i u slivnom području Mratinjskog potoka. Najveći broj umirenih i aktivnih klizišta registrovan je na širem području Gojkovića dola i Okruglice kao i u zoni puta Plužine-Stabna. Ova klizišta formirana su u deluvijalnim

sedimentima na brdskoj padini a uslovljena su: promjenama naponskog stanja na padini (deluvijalni proces i režim podzemnih voda) što su suštinski prirodni uticaji.

Od ostalih uticaja, na intenzitet pomjeranja terena na ovom području (Gojkovića do i u zoni lokalnog puta) su značajni, slivanje površinskih voda sa asfaltnog puta Plužine-Nikšić, oscilacije nivoa jezera, usled čestih punjenja i pražnjenja akumulacije kao i idukovana seizmičnost, izazvana Pivskom akumulacijom.

Pojave nestabilnosti, kojim je zahvaćen teren u okviru putnog pojasa, na potezu Gradac-Vojinovića vrelo registrovane su na više lokaliteta. Posebno je ugrožen dio puta ispod kuća Adžića, koji je zahvaćen kliženjem. Takođe pojave nestabilnosti izražene su i u samim Plužinama i manifestuju se odronjavanjem breča i krečnjačke drobine, odnosno kvartarnih sedimenata, koji su zastupljeni preko glinovito-laporovite serije fliša u osnovi.

Uticaj oscilacija nivoa Pivskog jezera na nožicu padine je jasan i iste se manifestuje deformacijama u samom putu, koji je u više navrata iz tih razloga saniran. Takođe, pojave nestabilnosti registrovane su i u široj zoni Mratinja a iste se ispoljavaju kroz lokalna klizišta formirana u deluvijalnim sedimentima.

Na osnovu Karte seizmičke regionalizacije Crne Gore (1982 god.) proističe da se urbano područje Plužina nalazi u **seizmičkoj zoni VII osnovnog stepena MCS (Mercalli-Cancani-Sieberg) skale.**

Indukovana seizmičnost koja ima određen uticaj na stabilnost ovog područja, uzrokovana je Pivskom akumulacijom, zapremine oko $794 \times 10^6 \text{m}^3$ i kotom normalnog uspora 675 m.n.m.

Za potrebe praćenja seizmičke aktivnosti akumulacije HE „Piva“ sredinom 1972. godine instalirana je seizmološka stanica u neposrednoj blizini brane. Ova stanica počela je sa radom skoro 4 godine prije početka punjenja akumulacije.

Praktično nakon prvog punjenja akumulacije uočeno je intenziviranje seizmičke aktivnosti u cijelom regionu akumulacionog jezera. Posebno je intenzivna seizmička aktivnost bila u periodu od 1977. do 1979 godine, kada je na ovom području registrovano preko 500 zemljotresa, u energetskom dijapazonu sa magnitudom od 1,5 do nekoliko zemljotresa sa magnitudom 4.1. Punjenjem i pražnjenjem akumulacije, došlo je do aktiviranja više lokalnih seizmogenih zona i manifestovanja novih žarišta u širem području akumulacije.

Opšti uslovi prostornog planiranja u seizmički aktivnim područjima

Principi zemljotresnog inženjerstva o aseizmičkoj gradnji stvoreni su dugogodišnjim istraživanjima ponašanja tla i objekata u uslovima zemljotresa, posledica izazvanih zemljotresom, osobina zemljotresa, kao i dinamičke pobude, dinamičkih osobina objekata odnosno njihovih konstrukcija i sl. Isti su zasnovani i na istraživanjima socioloških, ekonomskih, tehnoloških i sličnih aspekata djelovanja zemljotresa i posledica od njih. Primenom osnovnih principa zemljotresnog inženjerstva za gradnju aseizmičnih objekata i drugih urbanih elemenata, postiže se redukcija štetnih posledica od zemljotresa i smanjenje seizmičkog rizika, odnosno, dovođenje u tolerantne i prihvatljive okvire.

Od posebne je važnosti dosledna primjena postojećih tehničkih propisa za projektovanje i građenje u seizmičkim područjima.

Sa aspekta zaštite od katastrofalnih zemljotresa velika koncentracija ljudi i materijalnih dobara po gradovima i naseljima je nepovoljna jer se u slučaju zemljotresa mogu očekivati brojne žrtve i velika razaranja.

Prosječna gustina izgradnje treba da je manja od one koja se predviđa po uobičajenim urbanističkim normativima.

Preporučuje se primjena otvorenog sistema izgradnje.

Prosječna gustina stanovanja, treba da je manja od uobičajenih normativa za ovakva područja. Mogu se graditi objekti različite spratnosti uz pravilan (optimalan) izbor konstruktivnih sistema i materijala.

Gabariti u osnovi objekata treba da imaju, po mogućnosti, pravilne geometrijske forme. To su forme simetrične u odnosu na glavne ose objekata, kao na primjer, pravougaona, kvadratna i slično.

Kod objekata koji moraju da imaju složene gabarite u osnovi i čiji pojedini djelovi imaju različite spratnosti (na primjer, turistički objekti tipa hotela sa restoranima i sličnim funkcijama), treba seizmičkim dilatacionim fugama gabarit objekta podijeliti tako da pojedini djelovi imaju pravilne forme u osnovi i po visini i omoguće projektovanja zasebnih konstruktivnih jedinica.

S obzirom na postojeću tendenciju da se sanacijom i ojačanjem oštećenih objekata od zemljotresa vrši i adaptacija kao i nadgradnja objekta, preporučuje se izbjegavanje nadgradnje i adaptacije objekata kojom se mijenja konstruktivni sistem postojećih objekata. Za svaku intervenciju takve vrste, potrebno je izvršiti predhodnu statičku i seizmičku analizu objekta, sa ciljem obezbjeđivanja dokaza o mogućnosti pristupanja nadgradnji i adaptaciji. Najbezbjedniji oblici nadgradnje i adaptacije podrazumjevaju ponavljanje postojećeg statičkog sistema na objektu, a ukoliko on ne zadovoljava propisane seizmičke uslove, potrebno je postojeću konstrukciju dovesti u kategoriju seizmički ispravne, odnosno, primijeniti sanaciju naknadnim seizmičkim ojačanjima, tj, horizontalnim i vertikalnim serklažima, odgovarajućih armatura.

Na istraživanom području moguća je gradnja objekata različite spratnosti uz primjenu svih standardnih građevinskih materijala za konstrukcije i oblikovanje objekata. Treba dati prednost upotrebi duktilnih materijala, naročito kod objekata veće visine i većeg značaja.

Mogu biti zastupljeni najrazličitiji konstruktivni sistemi. Kod zidanih konstrukcija preporučuje se primjena zidarije, ojačane sa horizontalnim i vertikalnim serklažama i armirane zidarije različitog tipa. Običnu zidariju, samo sa horizontalnim i vertikalnim serklažama treba primjenjivati za objekte manjeg značaja i manje visine (do 2 sprata visine).

Pored ramovskih armirano-betonskih konstrukcija može biti primjenjena izgradnja objekata ramovskih konstruktivnih sistema ojačanih sa armirano-betonskim dijafragmama (jezgrima), kao i konstrukcija sa armirano-betonskim platnima. Ove konstrukcije su naročito ekonomične za visine objekata do 15 spratova.

Kod prefabrikovanih armirano-betonskih konstrukcija preporučuje se primjena monolitnih veza između elemenata konstrukcije. Obično se ponašanje veza elemenata konstrukcije utvrđuje eksperimentalnim putem.

Preporučuje se primjena dovoljno krutih međuspratnih konstrukcija u oba ortogonalna pravca, koje treba da obezbjede distribuciju seizmičkih sila u elementima konstrukcije prema njihovim deformacionim karakteristikama.

Ovo je naročito potrebno kod kombinovanih konstruktivnih sistema od armirano-betonskih ramova i dijafragmi.

Moguća je primjena najrazličitijih materijala i elemenata za ispunu. Prednost imaju lagane prefabrikovane ispune, koje bitno ne utiču na ponašanje osnovnog konstruktivnog sistema. Ukoliko se primjenjuje kruta i masivna ispuna (opeka ili blokovi najrazličitijeg tipa) treba uzeti u obzir uticaj ispune na osnovni konstruktivni sistem.

Projektovanje temelja primjenjivati za opterećenja tako da se eliminišu diferencijalna sleganja, a dva ili više načina temeljenja na istom objektu izbjegavati, osim ako se svaki način temeljenja primjenjuje pojedinačno po konstruktivnim jedinicama.

Treba obezbjediti dovoljnu krutost temeljne konstrukcije, a posebno na slojevima temeljnih greda sa stubovima konstrukcije.

Za definisanje projektnih seizmičkih parametara, kao što su očekivana maksimalna ubrzanja, reprezentativne vremenske istorije i spektri reakcije, neophodne za dinamički proračun, potrebna su detaljna inženjersko-seizmološka i geotehnička istraživanja lokacija namenjenih za izgradnju ovih objekata

Mjere zaštite od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških udesa

Koncepcija zaštite i upravljanja polazi od činjenice da je na svim nivoima i u svim fazama planiranja potrebno definisati prihvatljiv nivo rizika od prirodnih nepogoda i tehnoloških udesa. Sistemom preventivnih, organizacionih i drugih mjera i instrumenata interveniše se u cilju sprečavanja nastanka rizika od prirodnih nepogoda i tehnoloških udesa, odnosno smanjivanja posledica na prihvatljiv nivo.

Da bi se mogla izvršiti pravilna procjena stepena povredivosti prostora, odnosno ograničenja za njegovo korišćenje, potrebno je izraditi odgovarajuće katastre ugroženosti prostora od prirodnih nepogoda, odnosno izraditi odgovarajući informacijski sistem o prostoru. Na osnovu saznanja i istraživanja definisale bi se objekti i zone mogućih rizika, verovatnoće pojavljivanja, obima posledica i na osnovu toga definisanje planova zaštite i prioriteta zaštite u planiranju prostora.

Do sada u praksi nije jasno definisana politika zaštite od prirodnih nepogoda, već se ovaj problem rešavao ili kroz sektorske studije za pojedine vrste nepogoda ili kao sastavni deo raznih planskih dokumenata. Zbog toga, neophodno je u narednom periodu razvijati sistem integralne zaštite od prirodnih nepogoda i tehnoloških udesa, koja bi uz odgovarajuće planske i druge potrebne mjere i instrumente, morala biti podržana adekvatnom zakonskom, prostorno-planskom, urbanističkom i tehničkom regulativom, naročito u vezi sa politikom korišćenja zemljišta, izgradnje objekata, tehničke i socijalne infrastrukture.

Ovo predstavlja dugoročno strateško opredeljenje u cilju definisanja oblasti zaštite od prirodnih nepogoda i tehnoloških udesa kao jedno od najvažnijih u donošenju odluka o budućem razvoju, investiranju i dr, kao i inkorporiranja ove problematike u razvojne planove i programe. Na osnovu raspoloživih podataka i analize potencijalnih rizika definišu se planske preporuke za definisanje uslova za zaštitu od zemljotresa i za lociranje privrednih objekata. Na planskom području mogući su akcidenti u saobraćaju, odnosno pojava elementarnih nepogoda – zemljotresa, nepogoda i bujičnih poplava. U slučaju saobraćajnih akcidenata moguće su štete na samom izvoru, odnosno nema opasnosti na šire okruženje. Na osnovu dosadašnjih snimanja transportnih tokova, nisu zabilježeni transporti opasnih, otrovnih i eksplozivnih materijala. Postojeći planovi redovnih i vanrednih mjera za odbranu od poplava moraju se dosledno primenjivati u zavisnosti od hidroloških uslova i proglašavanja mjera u okviru redovnih mjerenja i hidroloških osmatranja.

Efikasna ugradnja mjera zaštite sa naglašenim preventivnim karakterom ima za cilj zaštitu i smanjenje posljedica od prirodnih nepogoda, tehnoloških udesa i ratnih razaranja. Ugradnja rješenja koja nude veći stepen zaštite nije ništa drugo nego uvažavanje rješenja koja gradskim i drugim naseljima ne oduzimaju ništa od njihove namjene zadovoljenja

mirnodopskih funkcija, a obezbjeđuju smanjenje povredljivosti, mogućnosti brze revitalizacije životnih funkcija svih sadržaja nužnih za život i rad, odnosno za odbranu i zaštitu. Efikasnim planiranjem preventivnih mjera zaštite znatno se utiče na smanjenje operativnih mjera zaštite, posebno na smanjenje obaveza i potreba organizovanih snaga civilne zaštite, a samim tim i smanjenje znatnih dodatnih materijalnih ulaganja. Važnije mjere civilne zaštite, koje proizilaze iz zakonske regulative su: (a) Planiranje izgradnje skloništa, (b) evakuacija i zbrinjavanje stanovništva, (c) RHB zaštita, (d) zaštita i spasavanje od požara, (e) zaštita od eksplozija, (f) asanacija terena, (g) zaštita od ruševina i (h) maskiranje.

Obaveza izgradnje **skloništa** proizilazi iz Zakona o odbrani. Skloništa su klasifikovana u okviru tri vrste, i to: pojačane zaštite, osnovne zaštite i dopunske zaštite. Pored ovih u individualnim stambenim zgradama grade se porodična skloništa. Na teritoriji opštine Plužine potrebno je graditi skloništa dopunske zaštite otpornosti od 50 do 100 kPa nadpritiska. Porodična skloništa su otpornosti do 50 kPa i površine do 14 m². Osnovni princip je da su skloništa dvonamjenska, tako da se pored svoje osnovne namjene u ratu porodična skloništa koriste u miru kao ostave za razne porodične potrebe, ili kao prostorije za obavljanje određenih djelatnosti. Urbanističko-tehnički uslovi izgradnje skloništa (potrebe sklonišnog prostora, vrstu skloništa, kapacitet, otpornost, mikrolokacija, mirnodopska namjena, položaj u odnosu na površinu tla (ukopana, poluukopana) utvrđuju se generalnim i detaljnim planovima.

Evakuacija se u skladu sa procjenom svake opštine sprovodi premještanjem stanovništva iz više ugroženih područja u područje sa manjim stepenom ugroženosti, pogodno za bezbjedniji produženi boravak. Detaljnim planovima odrijeđuju se povoljna mjesta okupljanja stanovništva, propusnu moć i vrstu saobraćajnica koje će koristiti za pravce kretanja. U okviru uređenja prostora u mjestima prihvata i zbrinjavanja nužno je u miru obezbijediti objekte za smještaj stanovništva koji se u miru koriste za turističko-ugostiteljske i druge potrebe, komunalnu infrastrukturu i druge sadržaje koji će pratiti ova rješenja.

RHB zaštita ima za cilj da u slučaju primjene sredstava za masovno uništavanje obezbijedi prvenstveno preživljavanje ljudi, a zatim stvaranje relativno podnošljivih uslova za život, rad i otpor. Pored opasnosti od RHB oružja, u slučaju rata, čovječanstvu svakodnevno prijete opasnosti od havarija i akcidentnih situacija pri skladištenju i transportu opasnih materija. Osim operativnim i organizacionim pripremama, ova mjera realizuje se i preko preventivnih mjera koje se sprovode kroz uređenje prostora – teritorije i ličnim i kolektivnim sredstvima za zaštitu stanovništva od RHB agenasa. U okviru detaljnih urbanističkih planova potrebno je utvrditi konkretne mikrolokacije za dekontaminacione stanice u okviru objekata koji raspolažu sopstvenim izvorima vode koji se može zaštititi od kontaminacije RHB agensima.

Preventivni dio **zaštite od požara**, u okviru uređenja prostora, postiže se adekvatnim planiranjem, uslovnim skladištenjem zapaljivih i eksplozivnih materijala, smanjenje požarnog opterećenja, smanjenje spratnosti objekata, s naglaskom na stambene zgrade, smanjenje gustine izgrađenosti objekata i urbanih površina, izgradnja prepreka protiv širenja požara, organizacija vatrogasnih jedinica, saobraćajna pristupačnost, adekvatno vodosnabdijevanje, aktivne PP mjere u objektima. Prevencija **požara**, u okviru šumskih kompleksa i većih radnih površina (kamenolomi, skladišta, radne hale, silosi i sl.) postiže se izvođenjem protivpožarnih barijera, izgradnjom saobraćajnih pristupa, postavljanjem adekvatnih zaštitnih ograda, kontrolom pristupa i aktivnom mjerom stalne kontrole požarne bezbjednosti.

Zaštita od eksplozija se postiže pravilnim izborom lokacija objekata koji mogu da budu izazivači eksplozija (udaljeni od naseljenih mjesta), izborom lokacija za deaktiviranja i uništavanja neeksplozivnih ubojnih sredstava, pravilnom manipulacijom eksplozivnih sredstava, strogom kontrolom primjene saobraćajnih propisa prilikom transporta.

Asanacija terena je neophodna mjera za sprečavanje širenja zaraznih bolesti, i to planiranjem lokacija za rezervna groblja ili krematorije za uklanjanje leševa ili uginule životinje, obezbjeđenje rezervnih deponija otpadaka i odvođenja fekalija iz oštećenih kanalizacionih sistema, obezbjeđenje higijenski ispravne vode je jedan od bitnih preduslova za sprovođenje asanacije terena, obezbjeđenje mjesta - lokacija za prikupljanje i identifikaciju poginulih i umrlih, obezbjeđenje rezervnih pozicija za stočno groblje, obezbjeđenje lokacija - rejonu za deponovanje ruševina i drugo.

Zaštita od ruševina postiže se primjenom propisa i tehnologija savremene gradnje. Aseizmičko projektovanje treba da obezbijedi sigurnost od povreda i ljudskih žrtava, minimalna oštećenja građevinskih konstrukcija. Pravila i uslovi izgradnje, odnosno tehnički normativi se tako definišu da u slučaju maksimalnih potresa može eventualno doći do oštećenja infrastrukture. U sledećoj tabeli daju se planske preporuke za aseizmičnu gradnju.

Tabela br. 1: Preporuke za planiranje sa aspekta seizmičkog rizika

Stepen MCS Skale	Jačina zemljotresa	Efekat	Uticaj na infrastrukturu
V	Umjeren	Osećaju ga svi ljudi u zatvorenim prostorijama	Bez oštećenja. Funkcionisanje 100%
VI	Srednje jak	Osećaju ga svi ljudi na otvorenom prostoru. Na lošije izgrađenim objektima moguća manja oštećenja	Moguća manja oštećenja na komunalnoj infrastrukturi Funkcionisanje 90% i više
VII	Jak	Moguća rušenja pojedinih delova izgrađenih objekata Vidljiva oštećenja pojedinih objekata (pukotine, oštećenja krovova i dimnjaka)	Manja oštećenja komunalne infrastrukture. Mogući kraći prekidi u vodosnabdevanju, napajanju električnom energijom i TT vezama Funkcionisanje do 90% Otklanjanje kvarova u periodu do 24 sata
VIII	Vrlo jak	Rušenje pojedinih objekata	Oštećenje komunalne i moguća oštećenja regionalne i magistralne infrastrukture Funkcionisanje do 75% Otklanjanje kvarova u periodu do 72 sata

7 . USLOVI I MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

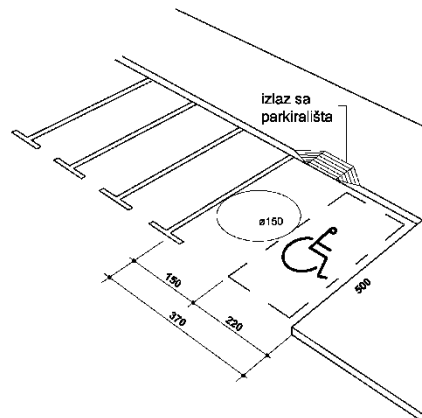
Predmetna lokacija nalazi se u granicama Parka prirode „Piva“. Park prirode je prostrano prirodno ili dijelom kultivisano područje kopna i/ili mora, koje karakteriše visok nivo biološke raznovrsnosti i/ili geoloških vrijednosti sa značajnim predionim, kulturno-istorijskim vrijednostima i ekološkim obilježjima od nacionalnog i međunarodnog značaja. U parku

	prirode zabranjeno je vršiti radnje, aktivnosti i djelatnosti kojima se ugrožavaju obilježja, vrijednosti i uloga parka. Tehničkom dokumentacijom predvidjeti uslove i mjere za zaštitu životne sredine u skladu sa odredbama Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG“, br.40/10, 73/10, 40/11, 27/13, 52/16), Zakona o životnoj sredini („Službeni list CG“, br.52/16) i Zakonom za zaštitu prirode („Službeni list CG“, br.54/16) na osnovu urađene procjene uticaja na životnu sredinu.
8	USLOVI ZA PEJZAŽNO OBLIKOVANJE
	Zaštita pejzaža / predjela obuhvata niz planskih mjera kojim se djeluje u pravcu očuvanja, unapređivanja i sprečavanja devastacije prirodnih odlika pejzaža, dok sanacija narušenih prirodnih i antropogenih predjela obuhvata mjere sanacije i rekultivacije narušenih djelova životne sredine. U sklopu očuvanja biološke i predione raznovrsnosti zaštita područja predstavlja osnovni mehanizam, a kao prioritetna mjera ističe se definisanje područja sa odgovarajućim režimima zaštite osnovnih prirodnih vrijednosti, a time i pejzažnih vrijednosti. Za svako od ovako definisanih područja treba predvidjeti konkretne mjere zaštite pejzaža, odnosno definisati aktivnosti koje direktno utiču na održavanje i unapređivanje identiteta područja ili mogu da izazovu njegove promjene. Osnovni kriterijum za utvrđivanje mjera zaštite pejzaža je osjetljivost područja. S obzirom da su najveće vrijednosti ekosistemskog i predionog diverziteta područja opštine sadržane u osjetljivim ekosistemima, ovakve ekosisteme ne treba dirati ili pak njihove komponente koristiti promišljeno, dozirano u smislu obima i trajanja. Ovo se prvenstveno odnosi na područja unutar Nacionalnog parka „Durmitor“, područje Maglića, Bioča, Volujaka kao osjetljivih visokoplaninskih područja, šumske ekosisteme, ali i kraška područja generalno u kojima se nalaze značajni resursi pitke vode. Planiranje namjene i upravljanja prostorom treba da se zasniva na prethodno utvrđenom odgovarajućem ekološkom modelu, pri čemu je važno spriječiti znatnije izmjene pejzažnih vrijednosti, tj. težiti ka zadržavanju autentičnih odlika pejzaža, a budući razvoj bazirati na principima "održivog razvoja". Posebno se naglašava obaveza primjene maksimalnih mjera zaštite životne sredine pri realizaciji ekološki „osjetljivih“ aktivnosti, kao što su energetske objekti, turistički objekti i prometniji putni pravci, ukoliko se nalaze u osjetljivim ekosistemima, kao što su kraški predjeli, zaštićena područja i sl., odnosno u blizini naselja, pogotovo Plužina.
9	USLOVI I MJERE ZAŠTITE NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA I NJIHOVE ZAŠTIĆENE OKOLINE
	Ukoliko se prilikom izvođenja radova, bilo gdje na teritoriji plana, naiđe na arheološke ostatke, sve radove treba obustaviti i o tome obavijestiti nadležni organ za zaštitu spomenika kulture, kako bi se preduzele sve neophodne mjere za njihovu zaštitu, a u skladu sa članovima 87 i 88 Zakona o zaštiti kulturnih dobara („Sl.list CG“, br.49/10, 40/11, 44/17, 18/19)
10	USLOVI ZA LICA SMANJENE POKRETLJIVOSTI I LICA SA INVALIDITETOM
	Objekte je potrebno projektovati u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom ("Sl.list CG", br. 48/13,44/15)
11	USLOVI ZA POSTAVLJANJE I GRADNJU POMOĆNIH OBJEKATA
	Pomoćni objekti se postavljaju u skladu sa Odlukom o postavljanju odnosno građenju i uklanjanju pomoćnih objekata na teritoriji Opštine Plužine.

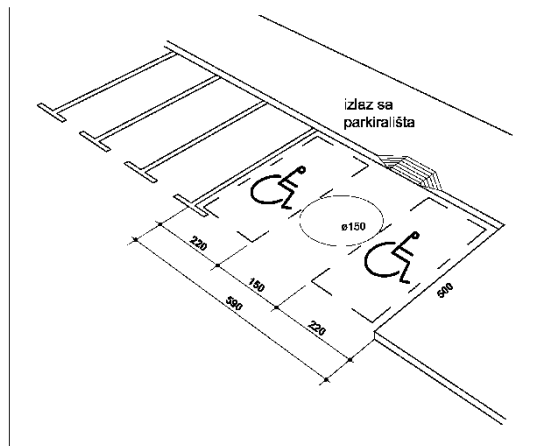
12.	USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU UTICATI NA BEZBJEDNOST VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA
	/
13.	USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU UTICATI NA PROMJENE U VODNOM REŽIMU
	U skladu sa članom 114 Zakona o vodama („Službeni list RCG“ broj 27/07, „Službeni list CG“ br. 73/10, 32/11, 47/11, 48/11 i 52/16) investitor je dužan da radi izrade tehničke dokumentacije za izgradnju novog ili rekonstrukciju postojećeg objekta i izvođenje geoloških istraživanja i drugih radnji koje mogu trajno, povremeno ili privremeno uticati na promjene u vodnom režimu pribavi i vodne uslove.
14.	MOGUĆNOST FAZNOG GRAĐENJA OBJEKTA
	Objekti graničnog prelaza mogu se graditi fazno, s tim što je jedinstvene funkcionalno - tehnološke cjeline potrebno definisati idejnim rješenjem.
15.	USLOVI ZA PRIKLJUČENJE NA INFRASTRUKTURU
17.1.	Uslovi priključenja na elektroenergetsku infrastrukturu
	Prilikom izrade tehničke dokumentacije potrebno je poštovati sljedeće preporuke EPCG: - Tehnička preporuka za priključke potrošača na niskonaponsku mrežu TP-2 (II dopunjeno izdanje) - Tehnička preporuka – Tipizacija mjernih mjesta - Uputstvo i tehnički uslovi za izbor i ugradnju ograničavanja strujnoj opterećenja - Tehnička preporuka TP-1b – Distributivna transformatorska stanica DTS-EPCG 10/0.4kV Shodno Uredbi o standardima i uslovima koje moraju ispunjavati granični prelazi („Sl. list CG 12/10) potrebno je obezbijediti rezervni izvor napajanja električnom energijom, čija će jačina biti dovoljna za pokretanje svih električnih uređaja za nesmetano vršenje granične kontrole.
17.2.	Uslovi priključenja na vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu
	Instalacije vodovoda i kanalizacije projektovati u svemu prema važećim propisima i normama za tu vrstu objekata, a priključiti ih na gradsku infrastrukturu prema uslovima nadležnog organa.
17.3.	Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu
	Saobraćajnu infrastrukturu projektovati u svemu prema važećim propisima i normama za tu vrstu objekata, i prema tehničkim uslovima nadležnog organa.
17.4.	Ostali infrastrukturni uslovi
	- sajt na kome se nalaze relevantni propisi u skladu sa kojim se obavlja izrada tehničke dokumentacije http:// www.ekip.me/regulativa/; - sajt na kome Agencija objavljuje podatke o postojećem stanju elektronske komunikacione infrastrukture http://ekinfrastuktura.ekip.me/ekip.me kao i - adresu web portala http://ekinfrastuktura.ekip.me/ekip/login.jsp preko koga sve zainteresovane strane od Agencije za telekomunikacije i poštansku djelatnost mogu da zatraže otvaranje korisničkog naloga, kako bi pristupili georeferenciranoj bazi podataka elektronske komunikacione infrastrukture.
16.	POTREBA IZRADE GEODETSKIH, GEOLOŠKIH -GEOTEHNIČKIH, INŽENJERSKO-GEOLOŠKIH, HIDROGEOLOŠKIH, GEOMEHANIČKIH I SEIZMIČKIH) PODLOGA, KAO I VRŠENJA GEOTEHNIČKIH ISTRAŽNIH RADOVA I DRUGIH ISPITIVANJA
	Prije izrade tehničke dokumentacije shodno članu 7. Zakona o geološkim istraživanjima - “Sl.list RCG”, br.28/93, 27/94, 42/94, 26/07, 28/11) izraditi Projekat geoloških istraživanja tla za predmetnu lokaciju i Elaborat o rezultatima izvršenih geoloških istraživanja.

19.	POTREBA IZRADE URBANISTIČKOG PROJEKTA																						
	/																						
20.	ZA ZGRADE URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI SADRŽE I URBANISTIČKE PARAMETRE																						
	Oznaka katastarske parcele	kp. 32/4 i 30/3 i dijelovi kp. 21, 30/1 i 30/4 KO Brijeg, Opština Plužine																					
	Površina lokacije	6665,79 m ²																					
	Maksimalni indeks zauzetosti	Objekte i opremu graničnog prelaza projektovati u horizontalnim i vertikalnim gabaritima koji će ispuniti zahtjeve propisane Uredbom o standardima i uslovima koje moraju ispunjavati granični prelazi („Sl. list CG 12/10)																					
	Maksimalni indeks izgrađenosti																						
	Maksimalna spratnost objekata																						
	Bruto građevinska površina objekata (max BGP)																						
	Maksimalna visinska kota objekta																						
	Parametri za parkiranje odnosno garažiranje vozila																						
	Minimalno standardno mesto za upravno parkiranja putničkih vozila je 4,80 x 2,30 m, ali se predlaže formiranje većih parking mesta (5,0 x 2,5 m), imajući u vidu dimenzije savremenih putničkih automobila. Dimenzije parking mesta za upravno parkiranje autobusa iznosi 12,0 x 10,50 m. Minimalno parking mesto za podužno parkiranje putničkih automobila iznosi 5,5 x 2,0 m, dok je za autobuse 16,0 x 3,0 m. Dimenzije parking mesta kod kosog parkiranja date su u sledećoj tabeli:																						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Tip vozila</th> <th>α°</th> <th>A</th> <th>B</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="3">Putnički automobil</td> <td>30</td> <td>4,30</td> <td>2,20</td> </tr> <tr> <td>45</td> <td>5,00</td> <td>2,30</td> </tr> <tr> <td>60</td> <td>5,30</td> <td>2,30</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Autobus</td> <td>45</td> <td>10,60</td> <td>4,00</td> </tr> <tr> <td>60</td> <td>12,00</td> <td>4,00</td> </tr> </tbody> </table>		Tip vozila	α°	A	B	Putnički automobil	30	4,30	2,20	45	5,00	2,30	60	5,30	2,30	Autobus	45	10,60	4,00	60	12,00	4,00
Tip vozila	α°	A	B																				
Putnički automobil	30	4,30	2,20																				
	45	5,00	2,30																				
	60	5,30	2,30																				
Autobus	45	10,60	4,00																				
	60	12,00	4,00																				
	<i>Tabela 1: Dimenzije parking mesta kod kosog parkiranja</i> Kod upravnog parkiranja, dimenzija parking mesta za osobe sa invaliditetom iznosi 3,70 x 5,00 m, odnosno na širinu parking mesta od 2,20 m dodaje se prostor za invalidska kolica, širine 1,50 m. Kod dva susedna parking mesta može se dozvoliti da koriste isti prostor za																						

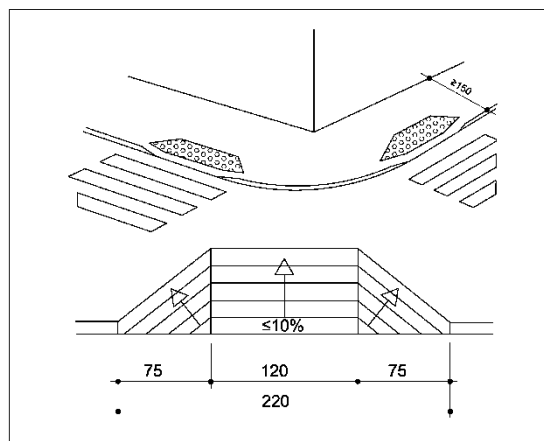
invalidska kolica, odnosno da širina dva susedna mesta za osobe sa invaliditetom iznosi 5,90 m (2,20 m + 1,50 m + 2,20 m).

Slika 1: Parking mesto za osobe sa invaliditetom

Slika 2: Parking mesto sa međuprostorom za osobe sa invaliditetom

Slika 3: Ukošeni ivičnjaci

Kod kosog parkiranja širina parking mesta isnosi 3,60 m, a kod podužnog parkiranja širina je 3,20 m a dužina 6,0 m, jer treba obezbediti prolaz za invalidska kolica između dva susedna parkirana vozila.

Kod planiranja parking mesta i trotoara treba predvideti ukošene ivičnjake nagiba najviše 10 % i širine najmanje 1,20 m za silazak kolica sa trotoara na kolovoz. Iste rampe moraju se predvideti i u raskrsnicama, odnosno na svim mestima gde je neophodno da se prelazi sa trotoara na kolovoz ili obrnuto.

Smjernice za oblikovanje i materijalizaciju

Prilikom oblikovanja objekata treba voditi računa o: jednostavnosti proporcije i forme, prilagođenosti formi objekata topografiji terena, prilagođenosti klimatskim uslovima i upotrebi autohtonih materijala i vegetacije, odnosno treba uvažiti načela: jedinstva, ambijentalizacije i kontekstualnosti prostora.

Materijalizacija objekata treba da poštuje ambijentalna svojstva područja, kroz upotrebu kako autohtonih elemenata tako i savremenih materijala, čija boja, tekstura i ostala vizuelna svojstva afirmišu ambijentalne kvalitete planiranog područja.

Uslovi za unaprijeđenje energetske efikasnosti

Prema postojećim analizama utvrđeno je da se već u fazi projektovanja izborom optimalnih rješenja mogu ostvariti energetske uštede od 30%.

Da bi se realizovalo energetske i ekološki održivo građenje težiti ka:

- smanjenju gubitaka toplote poboljšanjem toplotne zaštite spoljašnjih elemenata;
- povoljnijem odnosu površine i zapremine objekta;
- povećanju toplotnih dobitaka povoljnijom orijentacijom objekta i korišćenjem sunčeve energije;
- primenom obnovljivih izvora energije (biomasa, sunce, vetar i dr.); i
- povećanjem energetske efikasnosti termoenergetskih sistema.

Koristi od energetske efikasne gradnje su mnogostruke, a najviše se ogledaju kroz finansijske uštede na smanjenim računima za grijanje, hlađenje i električnu energiju, udobnije i kvalitetnije stanovanje, duži životni vijek zgrade i doprinos zaštiti okoline smanjenjem emisije štetnih gasova u okolinu.

Kod gradnje nove kuće važno je već u fazi idejnog projektovanja predvidjeti sve što je neophodno da se dobije kvalitetna i optimalna energetske efikasna kuća:

- analizirati lokaciju, orijentaciju i oblik kuće;
- primeniti visok nivo toplotne zaštite potpunog spoljašnjeg omotača kuće, iskoristiti toplotne dobitke od sunca i zaštititi se od pretjeranog osunčanja;
- koristiti energetske efikasne sisteme grijanja, hlađenja i ventilacije; i
- kombinovati iste sa obnovljivim izvorima energije.

Prilikom odabira lokacije za gradnju kuće prema mogućnostima, odabrati mesto izloženo suncu, koje nije u sjenci susjednih objekata i koje je zaštićeno od jakih vetrova. Kuće je dobro orjentisati prema jugu, a zatvoriti prema severu, ograničiti dubinu kuće i omogućiti niskom zimskom suncu da prodre u unutrašnjost. Kompaktan volumen kuće takođe utiče na smanjenje toplotnih gubitaka.

Prilikom projektovanja potrebno je grupisati prostore sličnih funkcionalnih zahteva i slične unutrašnje temperature, npr. pomoćne prostore locirati na sjeveru, a dnevne na jugu.

Optimalna toplotna zaštita je jedno od osnovnih načela energetske efikasne gradnje. Nedovoljna toplotna zaštita uzrokuje povećanje toplotnih gubitaka zimi, oštećenja usled pojave kondenzacije zbog razlike u temperaturi između neizolovanog, a grijanog prostora i spoljašnje temperature, kao i pregrijavanja prostora ljeti, što utiče na stvaranje neudobnih i nezdravih uslova za stanovanje i rad, a dovodi i do oštećenja konstruktivnih sklopova.

Pored kvalitetne toplotne izolacije spoljašnjeg omotača kuće, jedan od uslova energetske efikasne gradnje je i izbjegavanje jakih toplotnih mostova. Toplotni most je manji dio

omotača grijanog dijela zgrade, kroz koji je povećano kretanje toplote usled promjene materijala, debljine ili geometrije datog segmenta zgrade. Usled smanjenog otpora toplotnoj provodljivosti, temperatura unutrašnje površine pregrade na toplotnom mostu je manja nego na ostaloj površini, što povećava rizik od kondenzacije. Toplotni mostovi se najčešće javljaju prilikom postavljanja toplotne izolacije sa unutrašnje strane, na konstruktivnim, termički neizolovanim dijelovima zgrade, kao i u kombinaciji sa termički neizolovanim zidom. Postavljanjem toplotne izolacije sa spoljašnje strane izbegavaju se gubici u toplotnim mostovima.

Pozicija prozora u zidu takođe ima značajnu ulogu u izbjegavanju toplotnih mostova. Ako je tehnički moguće, prozore treba postavljati u nivou toplotne izolacije, a ako nije moguće, potrebno je toplotno izolovati spoljašnji dio prozorskog otvora oko samog prozorskog okvira.

Prozori i spoljašnji zid zajedno predstavljaju preko 70% ukupnih toplotnih gubitaka kroz spoljašnji omotač zgrade, pri čemu transmisioni gubici toplote kroz prozore i gubici provjetranjem predstavljaju više od 50% toplotnih gubitaka zgrade. U ukupnim toplotnim gubicima prozora učestvuju staklo i prozorski profil. Zahtjevi koje mora ispuniti prozorski profil, nezavisno do vrste materijala od kojeg se izgrađuju su: dobro zatvaranje, prekinut toplotni most u profilu, jednostavno otvaranje i nizak koeficijent prolaska toplote. Dok se na starim zgradama koeficijent prolaska toplote prozora kreće od 3-3,5 W/m²K, (sa toplotnim gubicima koji kod takvih prozora iznose prosječno 240 - 280 kWh/m² godišnje), evropsko zakonodavstvo propisuje niže vrijednosti u rasponu 1,4 - 1,8 W/m²K, dok su kod niskoenergetskih i pasivnih kuća date vrijednosti u rasponu 0,8 - 1,1 W/m²K. Stakla za prozore se danas izrađuju kao izolacijska stakla, dvoslojna ili troslojna sa različitim punjenjima gasom argonom ili kriptonom i sa premazima koji poboljšavaju toplotne karakteristike.

Toplotna izolacija spoljašnjeg zida se po pravilu postavlja sa spoljne strane. Postavljanje toplotne izolacije sa unutrašnje strane je nepovoljno sa aspekta arhitektonske fizike i često je skuplje zbog potrebe dodatnog rešavanja problema difuzije vodene pare, strožijih protivpožarnih zahteva, gubitka korisnog prostora i sl.

Toplotna izolacija krova ili plafona prema negrijanom tavanskom prostoru ima značajnu ulogu u postizanju kvalitetnijeg standarda i uslova za stanovanje i rad. Iako je procenat krovnih površina u ukupnim toplotnim gubicima kuće oko 10 - 20%, u slučaju da krov nema toplotnu izolaciju ti gubici mogu biti i preko 30%. Za toplotnu izolaciju krova potrebno je koristiti nezapaljive i paropropusne toplotne izolacijske materijale.

Toplotni gubici poda prema terenu iznose do 10% ukupnih toplotnih gubitaka. Slično kao i kod plafonske konstrukcije prema negrijanom tavanu i podnu konstrukciju prema negrijanom podrumu treba adekvatno toplotno izolovati, kao i podne konstrukcije iznad otvorenih prolaza.

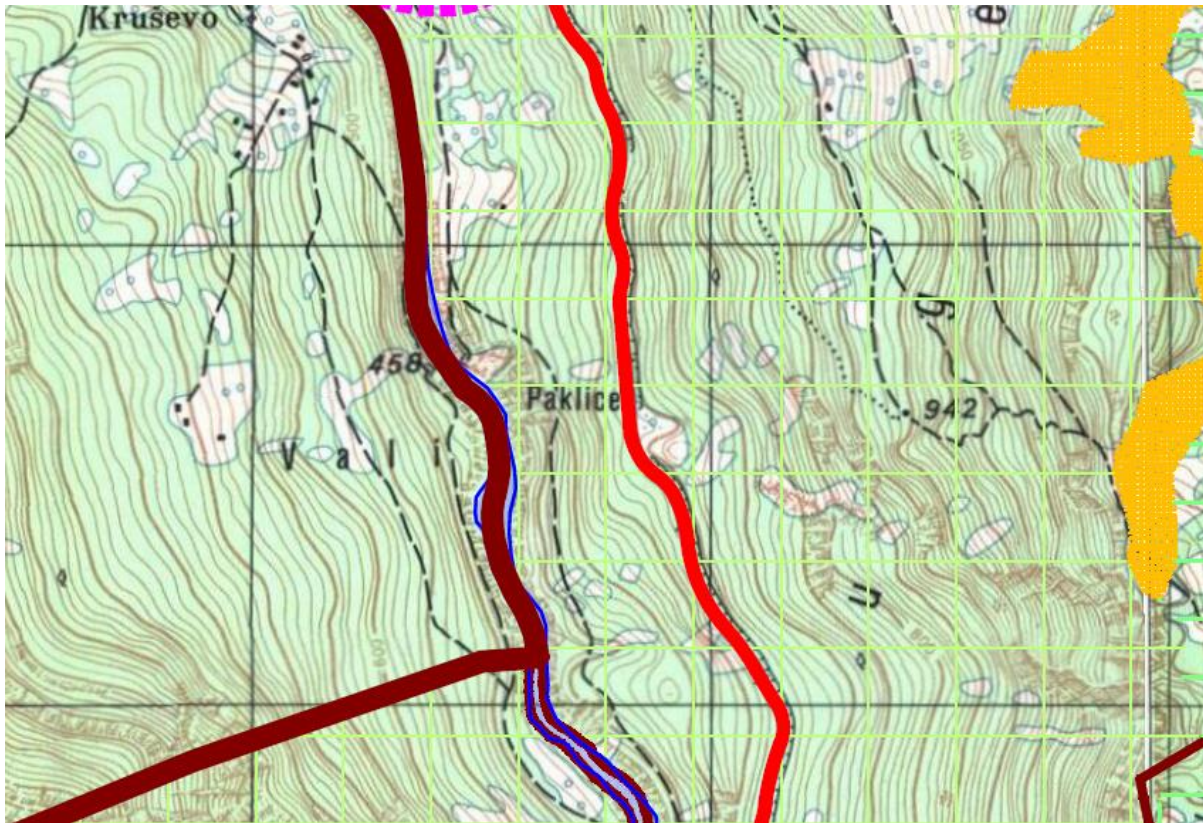
Toplotni dobici od sunca mogu učestvovati sa značajnim procentom u ukupnom energetske bilansu kuće. Prilikom projektovanja potrebno je posebnu pažnju posvetiti zaštiti od pretjeranog osunčanja, kao i prihvatit sunca. Toplotna masa zida ili poda u južno orijentisanim prostorijama može akumulirati toplotnu energiju tokom dana i distribuirati je u okolne prostorije tokom noći. Pretjerano zagrijavanje tokom ljeta se može spriječiti sredstvima za zaštitu od sunca, usmjeravanjem dnevnog svijetla, zelenilom, prirodnim provjetranjem i sl.

Rešenja koja se primjenjuju u praksi u cilju zaštite od pretjeranog osvjjetljenja su:

- arhitektonska geometrija: zelenilo, tremovi, strehe, nadstrešnice, balkoni i dr.;
- elementi spoljašnje zaštite od sunca: pokretni i nepokretni brisoleji, spoljašnje žaluzine, roletne, tende i sl.;
- elementi unutrašnje zaštite od sunca: roletne, žaluzine, zavjese i dr.;

	- elementi unutar stakla za zaštitu od sunca i usmeravanja svjetla - holografski elementi, reflektujuća stakla i folije, staklo koje usmjerava svjetlo, staklene prizme i dr. Korišćenje ostalih vidova energije u cilju zagrijavanja objekata u opštini Plužine kao što su: energija sunca, vjetra, biogasa i dr. u ovom trenutku je nedovoljno istražena i zahtijeva provjeru kroz izradu odgovarajuće dokumentacije. Vjetar, sunce, biomasa, i prema preporukama Evrope izvori su koje bi, ako se želi u EU, morali koristiti. Po Evropskim pravilima do 2020. godine morali bi smo smanjiti ukupnu potrošnju od 13 – 20 % i da se ta energija supstituiše iz obnovljivih izvora. Napominje se da za korišćenje energije vjetra na području Pivske planine postoje potencijali, ali je njeno korišćenje rentabilnije za osvetljenje i pokretanje raznih kućnih aparata nego za zagrijavanje prostorija i objekata.
	Sastavni dio ovih urbanističko tehničkih uslova su i: - Dopis br 117-919 Upl 14/2023 od 19.04.2023.godine, izdat od strane Uprave za nekretnine; - Saobraćajno tehnički uslovi br. 04-4003/2 od 25.04.2023.godine izdati od strane Uprave za saobraćaj; - Mišljenje br. 7021/2-D/23-988/2 od 20.04.2023.godine, izdato od strane CGES AD Podgorica; - Mišljenje br. 019-05-268/1 od 28.04.2023.godine, izdato od strane Sekretarijata za opštu upravu i društvene djelatnosti; - Mišljenje br. 03-D-1550/2 od 21.04.2023.godine, izdao od strane Agencije za zaštitu životne sredine; - Dopis br. 30-20-01-1228 od 09.05.2023.godine, izdat od strane CEDIS doo Podgorica; - Mišljenje br. 03-211/2023-2 od 02.06.2023.godine izdato od strane Uprave za zaštitu kulturnih dobara;

Prostorno-urbanistički plan Opštine Plužine

BRZA SAOBRAĆAJNICA

CRNA GORA OPŠTINA PLUŽINE			
Projekat:	PROSTORNO - URBANISTIČKI PLAN OPŠTINE PLUŽINE Odluka o izradi Prostorno - urbanističkog plana: Broj: 28/08, Opština Plužine, 22. septembar 2008. Odluka o donošenju Prostorno - urbanističkog plana opštine Plužine do 2025 godine broj 03-960/1, od 5 oktobra 2012 godine, Skupština Opština Plužine, Predsjednik: Milutin Cicmil		
Naručilac:	OPŠTINA PLUŽINE		
Prilog:	PROSTORNO PLANSKO RJEŠENJE: NAMJENA PROSTORA		
Rukovodni tim:	Mr Aleksandar Vučićević, dipl. prostorni planer Marin Krešić, dipl. inž. arh.		
Razmjera:	1:25000	Datum:	Jun 2012.
		Broj lista:	01a
Jugoslovenski institut za urbanizam i stanovanje JUGINUS DOO PREDSTAVNIŠTVO JUGINUS MONT			